

نگاه هم‌میهن

دوقطبی‌سازی، فشار روانی و گروه‌های فشار

احمد زیدآبادی
نویسنده و مشاور هم‌میهن

به‌رغم آنکه یک‌ایک مسئولان بلندپایه‌نظام‌نسبت به دوقطبی‌سازی‌های اجتماعی و دامن زدن به آن، بارها هشدار داده‌اند، اما تلاش عده‌ای که خود را «انقلابی اصیل» و «ارزشی خالص» می‌دانند، برای ایجاد دوقطبی‌های بی‌ثبات‌کننده اجتماعی بی‌وقفه ادامه‌دارد.

این دسته از افراد که در پی انتخابات اخیر مجلس احساس پیروزی می‌کنند و اعتمادی‌نفش تازه‌ای به دست آورده‌اند، با وقوع هر نوع درگیری و منازعه اجتماعی بر آتش دوقطبی‌سازی، نفت می‌پاشند و آن را سعله‌ور می‌کنند.

بدیختانه، عموم مسئولان کشور چنانکه گویی وامدار این جماعت هستند و یا از واکنش آنها بیم دارند، سکوت را بر موضع‌گیری در برابر رفتار آنان ترجیح می‌دهند و بدین وسیله، هم این جماعت را نسبت به ادامه مسیر خود، مصمم‌تر می‌کنند و هم مردم عادی را نسبت به روند تحولات کشور بیش از پیش نگران می‌سازند.

در این میان، یکی از معدود افرادی که در قوه مجریه بنا به مسئولیتی که به عهده‌اش گذاشته شده است در این گونه موارد سکوت خود را می‌شکند خاتم سکینه سادات پاد است که سمت «دستیار رئیس جمهور در پیگیری حقوق و آزادی‌های اجتماعی» را به عهده دارد.

خاتم‌پاد که دارای مدرک دکترای حقوق است معمولاً با لحنی که از نگاه یک منتقد جدی وضع موجود، محافله کاراته، احتیاط‌آمیز و دپه‌لو به ششمار می‌رود، تلاش می‌کند تا نسبت به دوقطبی‌سازی جامعه بر سر مسائل و موضوعات اختراقی هشدار دهد.

وی پس از درگیری تأثرانگیز و تأسفاور اخیر در یک مرکز پزشکی در قم، اعلام کرد: «متأسفم از این دوقطبی که ایجاد شده است و این بسیار بد است که ما مردم، خشونت کلامی بایکدیگر داریم و این نوع مواج‌هات خیلی نازیبایی است که صورت می‌گیرد.»

در حقیقت، این موضع‌گیری بسیار محتاطانه، حداقل چیزی است که از «دستیار رئیس جمهور در پیگیری حقوق و آزادی‌های اجتماعی» در برابر چنان حادثه‌ای انتظار می‌رود، اگر وی همین اندازه هم موضع بگیرد، پس اساساً برای چه منظوری مأمور پیگیری «حقوق و آزادی‌های اجتماعی» از جانب رئیس‌جمهور شده است؟

با این حال، جماعتی که ظاهراً خود را «انقلابی اصیل» و «ارزشی خالص» می‌دانند، همین اندازه را هم تاب نیاورده‌اند و در فضای مجازی او را هدف اتهام‌های رنگارنگ قرار داده‌اند.

اینکه جماعتی اعتقادات مخصوص خود را داشته باشند و به اظهارنظرهای مغایر معتقدات خود، حمله لفظی کنند، امری مرسوم در جهان امروز است و چاره‌ای جز تحمل و روداری در برابر آن نیست. مشکل اما آنجاست که نماید که چنین جماعتی بخواهند در عرصه عمل نیز اعتقادات خود را بر دیگران تحمیل کنند و آنان را منقاد و مطیع خود سازند.

متأسفانه جماعت مذکور چنین ادعیه‌ای دارند و آن را هم تحت عنوان «سیاست نظام» معرفی می‌کنند. در چنین مسواری به‌خصوص شخص رئیس‌جمهور حداقل باید به‌طور علنی و رسمی از دستیار خود به دفاع برخیزد تا علامت لازم به جامعه داده شود. اگر جز این باشد، نه فقط ایجاد چنین پستی در قوه اجرایی عملی لغو و بیهوده است بلکه سکوت رئیس قوه مجریه به معنای تسلیم شدن در برابر فشار روانی مهاجمان و به‌دست‌بالای آنان در قدرت تعبیر می‌شود.

به هر حال، فشارهای فزاینده روانی این افراد بر یک مقام مسئول، بدون وجود یک حمایت مؤثر از داخل حکومت، معمولاً بی‌اثر نیست و سبب کناره‌گیری آن فرد از مسئولیتش می‌شود. طبعاً جماعت تندرو، همین کاره می‌کنند و خواهند اما مفهوم آن برای جامعه نوپیدی کامل از هرگونه اصلاح و تحول مثبت در اداره امور جامعه خواهد بود.

متأسفانه وجود جماعتی تحت عنوان «گروه‌های فشار» که مراکز سازماندهی آنها همیشه محل ابهام و پرسش جامعه بوده است، یکی از اثرگذارترین پدیده‌ها بر سیاست کشور در چند دهه گذشته به‌شمار می‌رود.

این گروه‌های فشار در مراحل حضور خیابانی داشتند و با حمله فیزیکی به تجمعات سیاسی و مراکز فرهنگی و هنری و یا حتی تیراندازی به سوی هیئت‌های خارجی، نه فقط آرامش جامعه را به هم می‌زدند و اسباب رعب و وحشت در بین مردم را فراهم می‌کردند، بلکه موجب خنثی شدن سیاستی اعلام‌شده و غلبه سیاستی مغایر آن می‌شدند.

از زمانی که فضای مجازی عرصه منازعات سیاسی شده است، این جماعت حضور خیابانی کم‌رنگی پیدا کرده‌اند اما در مقابل، در رسانه‌های مجازی تمرکز و سازماندهی آهنی‌بی خود گرفته‌اند. آنها از حضور هماهنگ خود در فضای مجازی برای تهدید و حمله به مخالفان و مرعوب کردن آنان بهره می‌برند. این فضا‌سازی‌های پرفشار روانی اگر تاکنون علیه نیروهای خارج از حکومت و یا حواشی آن بوده، در پی انتخابات اخیر مجلس به سمت نیروهای درون‌نظام تغییر جهت داده شده است.

در واقع، بزرگ‌ترین چالش حکومت در سال آینده نحوه تعامل با این نیرویی است که نمایندگان غیررسمی آن جای پای به نسبت محکمی هم در مجلس پیدا کرده‌اند. آیا قرار است این جماعت که معمولاً هم سر تنرسی دارند، بر کل فضا غلبه کنند یا زمان بریدن ناف دستگاه‌های حاکم از آنها فراسیده است؟

مشمول عفو شدن مجرمین عادی در تمام دنیا امری معمول است؛ اما در دنیا و جوامع دموکراتیک این معمول نیست که مخالفان و منتقدین حکومت را به خاطر بیان انتقادات و کنش‌های سیاسی به زندان بیاورند اما در بعضی کشورهایی که این مسئله وجود دارد، اگر عفو صورت بگیرد به‌طور قطع تأثیر و بازتاب آن بیشتر است. نمونه آن مراکش است. «او ادامه داد: «سال‌ها پیش سلطان حسن مراکشی که در آن دوران کشوری عقب‌مانده بود و به او لقب امیر المومنین داده بودند عده‌ای از مخالفان حکومت که به جرم توطئه برای براندازی به اعدام و ۲۵ و ۳۰ سال محکوم شده بودند را عفو کرد ولی نه اینکه فقط از زندان بیرون آورد بلکه حسن یونس‌ی بزرگ‌ترین رهبر مخالفان خود را در جایگاه نخست‌وزیر گذاشت. سال‌ها بود که حکومت تمام نیرویش را برای کنترل مخالفین بسیج می‌کرد. مخالفین هم تمام قوای خود را برای به زانو درآوردن حکومت بسیج می‌کردند و چون منابع یک جامعه محدود است تمام نیروی کشور صرف این درگیری بود و برآیند قوا صفر می‌شد و کشور توسعه پیدا نمی‌کرد و خبری از برنامه‌های عمرانی و توسعه فرهنگی نبود و از چرخه توسعه جهانی به بیرون پرتاب شده و خبری از کارهای عمرانی و توسعه فرهنگی نبود. حالا ببینید که این کشور در میان کشورهای اسلامی از لحاظ توسعه چه جایگاهی دارد. مراکش یکی از کشورهایی بود که در جریان بهار عربی، کم‌ترین تأثیر را گرفت. امکانات و منابع در هر جامعه محدود است.» به اعتقاد باقی وقتی دو طرف در یک کشور با یکدیگر گلاویز شوند، همه فرصت‌ها و منابع کشور معطوف به این مسئله می‌شود و دیگر فرصتی برای کارهای عمرانی و توسعه در کشور باقی نمی‌ماند. اتفاق‌های مشابهی در سلطان نشین عمان و در اردن ملک حسین هم رخ داد با این تفاوت که در اردن وقتی ملک حسین شخصاً به زندان رفت و با ماشین خود رهبر اپوزیسیون را سوار کرد و به خانه‌اش برد، او موقع جدا شدن به ملک حسین گفت فکر نکنید با این کار نظر من در مورد شما عوض می‌شود اما حرکت ملک حسین کار خودش را کرد و او محبوبیت پیدا کرد و شاهد تشیع جنازه باشکوه و میلیونی او بودیم که من در همان ایام به آنجا سفر کرده و از نزدیک محبوبیت او را دیدم.

باقی با بیاين اینکه آن‌هایی که این اقدام را در کشورهای خود انجام دادند، آن کشور را وا کسینه کردند نه اینکه به سوی خودتخریبی حرکت کنند، تأکید کرد:

«بزرگ‌ترین ضعف حکومت کنونی ایران است که تشخیص نمی‌دهد منتقدین مخالف زندانی، یک فرصت هستند نه یک تهدید. آنچه ملک حسن در مراکش،

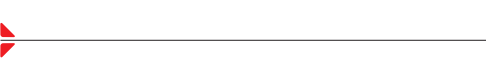
ملک حسین در اردن و سلطان قابوس در عمان فهمید و با تبدیل زندانیانش به

مسئولان عالی‌رتبه، کشور را در مسیر رشد و امنیت قرار دادند؛ عفو یک مسئله

است، نگاه به منتقد و مخالف نیز مسئله‌ای دیگر است. اگر نگاه تغییر کند،

ظرفیت نیروهای یک کشور بر توسعه آن تمرکز پیدا می‌کند».

باقی در پاسخ به این سوال که آیا می‌توانیم امید داشته باشیم عفو شامل زندانیانی مثل سیدمصطفی تاج‌زاده، سعید مدنی، روزنامه‌نگاران و مانند آن‌ها نیز بشود؟ گفت: «لایلی که از افراد اسم نیاوردم این بود که تعداد این افراد زیاد است و نمی‌خواستم کسی از قلم بیفتد. برای مثال من به دادنامه برخی زندانیان مثل دکتر مدنی و دکتر حسنلو نقدهایی در مطبوعات نوشتم‌ا، با وقتی رای دادگاه سیدمصطفی تاج‌زاده را مینا قرار دهیم، به این نتیجه می‌رسیم که او و امثال او مصداق بارز محکومان سیاسی هستند. از لحاظ حقوقی جرمی مرتکب نشده‌اند که باعث آسیب به جامعه یا جریحه‌دار کردن وجدان عمومی شود. سعید مدنی به جای اینکه در زندان باشد، باید در دانشگاه به درس و پژوهش مشغول باشد. مصطفی تاج‌زاده به‌عنوان یک مدیر ارشد سابق، در کم‌ترین حالت باید طرف مشورت و نظراتش مورد استفاده قرار بگیرد.»

کردیم گروهی که حامیان را‌کانی در شورای شهر تهران تاکنیک بر چسب‌زنی را در دستور کار قرار داده و به عملیات روانی پرداخته است. در ابتدای دوره ششم مدیریت شهری گفتند که باید به را‌کانی زمان دهیم. اما از همان زمان برای من و بخش دیگری از اعضای شورای شورای شهر تهران مشخص بود که را‌کانی توان اداره مطلوب شهر تهران را ندارد. «او با اشاره به تاکنیک‌های دیگری این جریان، افزود: «کارشناسان نیز گواهی می‌دهند که شورای شهر تهران هر آنچه را‌کانی علاقه‌مند بوده را در اختیارش قرار داده است. حتی شاهد بودیم که رئیس جمهوری در مسائل اجتماعی شهردار تهران را به‌عنوان دستیار خود منصوب کرد. اما امروز وضعیت شهر مطلوب و مورد رضایت شهروندان هست؟» رئیس کمیته نظارت شورای شهر تهران در پاسخ به این سوال که مگر مردم اعضای شورای شهر تهران را انتخاب نکردند تا اگر عملکرد شهردار ضعیف بود اراجع به او تصمیم بگیرند؟ گفت: «اما به کمک پسران و دختران تهرانی برای تغییر نیاز داریم اما گروهی هستند که می‌خواهند مردم غایب صحنه تحولات باشند. از سوی دیگر باور دارم که آ‌فازادگی آفت جامعه امروز است و بخش عمده‌ای از نارضایت مردم به دلیل عملکرد آنهاست. برخی از شهروندان می‌گویند چرا تغییری در شهرداری ایجاد نمی‌کنید؟ در پاسخ می‌گویم ما ادماگی تغییر و استیضاح را‌کانی را داریم اما استفاده از این ابزار قانونی نیازمند اعضای ۱۴ عضو شورای شهر تهران است و به دلیل روابطی فامیلین شورای شهر تهران و شهرداری در سطوح و لایه‌های مختلف، این اتفاق آرا وجود ندارد. از اعضای شورای شهر تهران بپرسید چرا از عملکرد را‌کانی دفاع می‌کنند؟ دوران فرصت کارآموزی او تمام نشده است؟ چطور را‌کانی را شهردار موفقی می‌دانند؟ نارضایتی شهروندان از نظافت شهر، ترافیک کشنده شهر تهران، خرابی‌های مترو... است. ما امروز نگران جان مردم در مترو هستیم. اگر یک نفر در تهران آسیب ببیند آیا شهردار تهران شهامت آن را دارد که استعفا بدهد و شهرداری را به افراد کارآمدتر واگذار کند؟ ما امروز نگران هستیم.» اقاریران با اشاره به اینکه با تذکر امروز شاهد حمله حامیان را‌کانی بودم، تأکید کرد: «آنها اخلاق حرفه‌ای را رعایت نمی‌کنند. آنها نباید به عضو شورای شهر تهران حین تذکر توهین کنند در حالی که ما شاهد توهین و بر چسب‌زنی بودیم. معتقدم برای خفه کردن صدای منتقدان بین حامیان را‌کانی تقسیم کاری انجام شده است. من برای نماینده مردم بودن هر هزینه‌ای را می‌پردازم حتی اگر تلاش برای حذف من از صحنه‌های تحولات سیاسی باشد. اتهام‌زنی شیوه جریانی شده که می‌خواهند ناکارآمدی خود را پشت دعوای سیاسی پنهان کنند. این روش یکی از آفت‌های فضای سیاسی کشور است و امیدوارم با مشارکت جوانان تهرانی و مردم شاهد یک تغییر بزرگ در تحولات سیاسی پیش رو باشیم.» اقاریران در تشریح گره زدن تذکر و درخواست استیضاح را‌کانی با انتخابات مجلس گفت: «یکی از لیست‌های انتخاباتی شهر تهران به را‌کانی منسوب شد که به لیست را‌کانی یا زرد معروف شد. در روزهای آخر شاهد برگزاری جلسات بودیم که شهردار تهران و معاونانش برگزار می‌کردند که مسائل آن به‌هیچ‌وجه مربوط به حوزه شهری نبود. فعالیت‌ها و اقدامات سیاسی گروه‌های مختلف یک بحث است و مسائل شهری مسئله دیگر.»

سمفونی خطوط

احمد عربانی

درخواست ویژه معاون رییس‌جمهور از اصناف و بازاریان:
«شب عیدی، بازار را مقداری کنترل کنید؛ دولت نمی‌تواند!»

خبر بین الملل

رزمایش مشترک ایران، روسیه و چین

خود با یکن و مسکو را در واکنش به تنش‌های منطقه‌ای با ایالات متحده افزایش داده است. خبرگزاری آسوشیتدپرس با اعلام خبر برگزاری این رزمایش مشترک، خاطرنشان کرد: ایران همکاری نظامی خود با یکن و مسکو را در واکنش به تنش‌های منطقه‌ای با ایالات متحده افزایش داده است. همچنین سفر نمایندگان نیروی دریایی روسیه و چین به ایران در سال‌های اخیر افزایش قابل‌توجهی داشته است، مصطفی تاج‌الدینی، سخنگوی رزمایش مرکب کمربند امنیت دریایی ۲۰۲۴ در نشست خبری مشترک با فرماندهان یگان‌های روسیه و چین گفت: امسال برای پنجمین سال متوالی در منطقه‌ای به‌وسعت ۱۷ هزار کیلومتر مربع با پیام صلح و دوستی برگزار می‌شود و هدف آن، «تقویت امنیت و همکاری‌های چندجانبه» و همچنین نشان دادن حسن‌نیت و ظرفیت‌های دریایی متحدان است.

به گفته این مقام نظامی ایران، رزمایش مشترک این سه کشور علاوه‌بر این برای بهبود تجارت، مقابله با دزدی دریایی و تروریزم، حمایت از فعالیت‌های بشردوستانه و تبادل اطلاعات در زمینه نجات انجام می‌شود. آسوشیتدپرس در ادامه گزارش داد که عمان، آذربایجان، قزاقستان، پاکستان و آفریقای جنوبی ناظران این رزمایش خواهند بود.

خبر داخلی

بهره‌برداری از سد چپرآباد و رهاسازی آب به‌سمت دریاچه ارومیه

ولی اقدامات تکمیلی لازم برای بهره‌برداری کامل از این سد باقی‌مانده بود که با اهتمام ویژه دولت سیزدهم و اختصاص ردیف اعتباری جدید برای آن، این اقدامات صورت گرفت و اکنون این سد مهم مورد بهره‌برداری و افتتاح کامل قرار گرفته است. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی اظهارکرد: با بهره‌برداری کامل از این سد علاوه بر انتقال آب به دریاچه ارومیه، بیش از ۱۲ میلیون مترمکعب آب مورد نیاز شرب شهرهای نالوس، اشنویه، محمدیار، نقده و روستاهای اطراف را تأمین خواهد کرد.

گروه خبر: آیین بهره‌برداری از سد چپرآباد و سامانه انتقال آب از طریق کانال جلدیان و رهاسازی آب به سمت دریاچه ارومیه ۲۱ اسفندماه، با دبیر کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه و استاندار آذربایجان غربی برگزار شد. مجید رستگاری، مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی در این مراسم افزود: سد چپرآباد در فاصله ۱۰ کیلومتری شهرستان اشنویه قرار گرفته است که بهره‌برداری کامل این سد نقش بسیار مهمی در انتقال آب به دریاچه ارومیه دارد.

او افزود: هرچند در سال ۱۳۹۹، این سد مورد افتتاح قرار گرفت